

• **РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1829/2003 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ** від 22 вересня 2003 року **щодо генетично модифікованих харчових продуктів та кормів**

Посилання на регламент в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32003R1829>

Посилання на російськомовну версію:

<https://www.fsvps.ru/fsvps-docs/ru/laws/eu/1829-2003.pdf>

Преамбула

Преамбула до Регламенту містить опис засад, які зумовлюють прийняття даного нормативного документу.

* Зокрема, в преамбулі до Регламенту 178/2002 зазначено:

(3) Для того, щоб захистити здоров'я людей і тварин, харчові продукти і корми, які складаються з, вміщують або виробляються з генно модифікованих організмів (надалі – генно модифіковані харчові продукти і корми) повинні проходити перевірку на безпечність згідно затвердженої ЄС процедури перед тим. Як бути допущеною на ринок ЄС.

(8) Норми цього Регламенту поширюються також на корми для тварин, які не використовуються при виробництві харчових продуктів.

(16) Цей Регламент повинен охоплювати харчові продукти та корми, вироблені «з» ГМО, але не повинен охоплювати харчові продукти та корми «із» ГМО. Визначальним критерієм є те, чи присутній в харчових продуктах та кормах матеріал, отриманий з генетично модифікованого вихідного матеріалу. Допоміжні засоби, які використовуються лише під час виробництва харчових продуктів або кормів не підпадають під визначення харчових продуктів або кормів, тому і не підпадають під дію даного Регламенту. Тому продукти, отримані з тварин, яких кормили або лікували засобами з ГМО не регулюються ні вимогами щодо надання дозволу, ні вимогами щодо маркування, які містяться у даному Регламенті.

Глава I. Мета і визначення

Стаття 1. Мета

* Пункт 1. Метою даного Регламенту є:

(а) слугувати основою для забезпечення високого рівня захисту життя і здоров'я людей, тварин і навколишнього середовища щодо генетично модифікованих харчових продуктів і кормів за умови забезпечення ефективного функціонування внутрішнього ринку

(b) встановити процедури Співтовариства з видачі дозволу і нагляду за генетично модифікованими харчовими продуктами і кормами

(c) встановити вимоги до маркування генетично модифікованих харчових продуктів і кормів.

Стаття 2. Визначення

* У визначенні понять "харчовий продукт", "корми", "кінцевий споживач", "харчова промисловість" та "промисловість з виробництва кормів" Регламент відсилає до Регламенту № 178/2002.

Регламент (ЄС) № 178/2002 від 28 січня 2002 року про встановлення загальних принципів і вимог законодавства про харчові продукти, створення Європейського органу з безпечності харчових продуктів і встановлення процедур у питаннях, пов'язаних із безпечністю харчових продуктів.

Посилання на регламент в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32002R0178>

Посилання на регламент в базі Мінюсту України (№1 в переліку):

https://minjust.gov.ua/m/str_45883

* У визначенні поняття "відстежуваність" Регламент відсилає до Регламенту № 1830/2003 (який є доповнюючим до Регламенту № 1829/2003).

Регламент (ЄС) № 1830/2003 стосовно відстежуваності і маркування генетично модифікованих організмів і відстежуваності харчових продуктів і кормів, вироблених з генетично модифікованих організмів і зміни Директиви 2001/18/ЄС

Посилання на регламент в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32003R1830>

Посилання на україномовну версію регламенту:

<https://minjust.gov.ua/files/32079>

* **Пункт 4.** "Оператор" означає фізичну або юридичну особу, яка відповідає за дотримання вимог цього регламенту.

У визначенні понять "організм", "навмисне вивільнення", "оцінка ризику для довкілля" та власне "генно модифікований організм (ГМО)" Регламент відсилає до Директиви 2001/18/ЄС.

Директива 2001/18/ЄС від 12 березня 2001 року про навмисне вивільнення в навколишнє середовище генетично модифікованих організмів і зміни до Директиви 90/220/ЄЕС.

Посилання на директиву в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0018>

Посилання на україномовну версію директиви:

http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=67434

Генетично-модифікований організм (ГМО) – будь-який організм, окрім людини, в якому генетичний матеріал було змінено у спосіб, неможливий у природних умовах у процесі парування і/або природної рекомбінації

В межах цього визначення:

(а) генетична модифікація відбувається, принаймні, у процесі використання методів, перелічених у частині 1 Додатку ІА;

(б) методи, перелічені в частині 2 Додатку ІА, не вважаються такими, що призводять до генетичної модифікації;

Додаток ІА

Частина 1. Методи генетичної модифікації, зазначені в пункті (а) частини 2 статті 2 включають *inter alia*:

(1) методи роботи з рекомбінантною нуклеїною кислотою, що передбачають формування нових комбінацій генетичного матеріалу шляхом впровадження молекул нуклеїнової кислоти, вироблених з допомогою різних засобів за межами організму, до будь-якого вірусу, бактеріального плазміда або іншої системи-носія та перенесення їх до батьківського організму, в якому вони не можуть опинитися природним способом, але в якому здатні продовжувати розмноження;

(2) методи, що передбачають пряме введення до організму спадкового матеріалу, підготовленого за межами цього організму, включаючи мікроін'єкції, макроін'єкції та мікроінкапсуляцію;

(3) методи злиття клітин (у тому числі, злиття протопластів) або гібридизації, що передбачають утворення живих клітин з новими комбінаціями спадкового генетичного матеріалу шляхом злиття двох або більшої кількості клітин з допомогою методів, які не зустрічаються у природних умовах.

Частина 2. Методи, зазначені у пункті (б) частини 2 статті 2, котрі, як вважається, не призводять до генетичної модифікації, за умови, що вони не передбачають використання молекул рекомбінантної нуклеїнової кислоти або генетично-модифікованих організмів, створених з допомогою прийомів/методів, інших, ніж прийоми/методи, зазначені в Додатку ІВ:

(1) запліднення *in vitro*

(2) природні процеси, такі як кон'югація, трансдукція, трансформація;

(3) індукування поліплоїдії

ДОДАТОК ІВ

Прийоми/методи генетичної модифікації, що сприяють створенню нових організмів, і на які не поширюється дія даної Директиви, за умови, що вони не передбачають використання молекул рекомбінантної нуклеїнової кислоти або генетично-модифікованих організмів, окрім створених з допомогою одного або кількох прийомів/методів, зазначених далі:

(1) мутагенез,

(2) злиття клітин (включаючи злиття протопластів) рослинних клітин організмів, які можуть обмінюватися генетичним матеріалом з допомогою традиційних методів, які застосовуються для виведення нових сортів.

* Генетично модифіковані харчові продукти/корми – ті, які зміщують, складаються або виготовлені з ГМО

* Генетично модифіковані організми для використання в харчових продуктах/кормах – ГМО, який може бути використаний в якості харчового продукту/корму або вихідного матеріалу для виробництва харчового продукту

* Вироблений з ГМО – отриманий повністю або частково з ГМО, але не вміщає або не складається з ГМО.

У визначенні понять "інгредієнт", "заклад громадського харчування" Регламент відсилає до Директиви 2000/13/ЄС.

Директива 2000/13/ЄС від 20 березня 2000 року про наближення законодавства держав-членів щодо маркування, зовнішнього вигляду та реклами харчових продуктів

Посилання на директиву в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32000L0013>

Посилання на російськомовну версію директиви:

<https://www.fsvps.ru/fsvps-docs/ru/laws/eu/2000-13.pdf>

Глава II. Генетично модифіковані харчові продукти

Розділ 1. Авторизація і нагляд

Стаття 3. Сфера дії

Стаття 4. Вимоги

Стаття 5. Заявка на авторизацію *(отримання дозволу)*

Стаття 6. Висновок Органу *(Регламент 178, EFSA)*

Стаття 7. Авторизація *(отримання дозволу)*

Стаття 8. Статус наявних продуктів

Стаття 9. Нагляд

Стаття 10. Модифікація, призупинення і скасування авторизації *(дозволу)*

Стаття 11. Поновлення авторизації *(дозволу)*

Розділ 2. Маркування

Стаття 12. Сфера дії

Стаття 13. Вимоги

Стаття 14. Заходи на реалізацію вимог

Глава III. Генетично модифіковані корми

Розділ 1. Авторизація і нагляд

Стаття 15. Сфера дії

Стаття 16. Вимоги

Стаття 17. Заявка на авторизацію *(отримання дозволу)*

Стаття 18. Висновок Органу *(EFSA)*

Стаття 19. Авторизація *(отримання дозволу)*

Стаття 20. Статус наявних продуктів

Стаття 21. Нагляд

Стаття 22. Модифікація, призупинення і скасування авторизації (*дозволу*)

Стаття 23. Поновлення авторизації (*дозволу*)

Розділ 2. Маркування

Стаття 24. Сфера дії

Стаття 25. Вимоги

Стаття 26. Заходи на реалізацію вимог

Глава IV. Загальні положення

Стаття 27. Продукти, які можуть використовуватися і як харчові продукти, і як корми

Стаття 28. Реєстр Співтовариства (*Реєстр ЄС*)

Стаття 29. Публічний доступ

Стаття 30. Конфіденційність

Стаття 31. Захист даних

Стаття 32. Референс-лабораторія Співтовариства (*ціль і завдання – у Додатку*)

Стаття 33. Консультації з Європейською Групою по Етиці в Науці і Нових технологіях

Стаття 34. Заходи у надзвичайних ситуаціях

Стаття 35. Процедури діяльності Комітету (*визначеного Регламентом 178*)

Стаття 36. Адміністративний нагляд

Стаття 37. Скасування (попередніх документів)

- Директива № 1139/98
- Директива № 49/2000
- Директива № 50/2000

Стаття 38. Зміни до Регламенту № 258/97 (вже скасований у 2017 році)

Стаття 39. Зміни до Директиви № 82/471/ЕЕС (вже скасована у 2010 році)

Стаття 40. Зміни до Директиви № 2002/53/ЕС

Директива 2002/53/ЕС від 13 червня 2002 року про спільний каталог зразків сільськогосподарських культур

Посилання на директиву в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32002L0053>

Посилання на директиву на сайті Мінюсту України:

https://minjust.gov.ua/m/str_45880 (номер 12 в переліку)

Стаття 41. Зміни до Директиви № 2002/55/ЕС

Директива 2002/55/ЕС від 13 червня 2002 року про маркування насіння овочів

Посилання на директиву в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32002L0055>

Стаття 42. Зміни до Директиви № 68/193/ЕЕС

Директива 68/193/ЕЕС від 9 квітня 1968 року про маркування матеріалу вегетативного розмноження виноградної лози

Посилання на директиву в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31968L0193>

Стаття 43. Зміни до Директиви № 2001/18/ЕС

Директива 2001/18/ЕС від 12 березня 2001 року про навмисне вивільнення в навколишнє середовище генетично модифікованих організмів і зміни до Директиви 90/220/ЕЕС.

Посилання на директиву в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0018>

Посилання на україномовну версію директиви:

http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=67434

Стаття 44. Інформація, яка надається у відповідності до Картахенського протоколу

Картахенський протокол про біобезпеку до Конвенцій про біологічне різноманіття

Посилання на Картахенський протокол:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_935

Посилання на Конвенцію про біологічне різноманіття:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_030

Стаття 45. Штрафи

Стаття 46. Перехідні положення щодо запитів, маркування та повідомлень

Стаття 47. Перехідні заходи щодо ненавмисної або технічно неминучої присутності ГМО матеріалів, для яких оцінка ризику дала позитивний результат

Стаття 48. Перегляд

Стаття 49. Введення у дію

- **РЕГЛАМЕНТ (ЄС) № 2015/2283 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ** від 25 листопада 2015 року **щодо новітніх харчових продуктів, який вносить зміни до Регламенту № 1169/2011 та скасовує регламенти № 258/97 та № 1852/2001**

Посилання на регламент в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2283>

Преамбула до Регламенту містить опис засад, які зумовлюють прийняття даного нормативного документу.

* Зокрема, в преамбулі до Регламенту 2015/2283 зазначено:

(20) Новітні продукти мають бути авторизованими в можуть використовуватися лише якщо вони відповідають критеріям, встановленим у цьому Регламенті.

(22) Доцільно поновити Перелік новітньої їжі ЄС відповідно до вимог даного Регламенту. Процедура поновлення має бути ефективною, обмеженою у часі і прозорою. Стосовно традиційної їжі з третіх країн, які мають історію безпечного використання мають бути передбачені короткі та спрощені процедури внесення до Переліку.

Глава I. Предмет, сфера дії та визначення

Стаття 1. Предмет і мета

* **Пункт 1.** Регламент встановлює правила розміщення новітніх продуктів на ринку ЄС.

* **Пункт 2.** Метою акту є надання впевненості у тому, що внутрішній ринок функціонує ефективно, надаючи при цьому високий рівень захисту здоров'я людей та інтересів споживачів.

Стаття 2. Сфера дії

* **Пункт 2.** Норми цього регламенту не поширюються на:

(а) ГМО, які регулюються Регламентом (ЄС) № 1829/2003

(в) харчові продукти, які використовуються як:

(i) харчові ензими – Регламентом (ЄС) № 1332/2008

(ii) харчові добавки – Регламентом (ЄС) № 1333/2008

(iii) харчові ароматизатори – Регламентом (ЄС) № 1334/2008

(iv) розчинники – Директивою 2009/32/ЄС